

Ulkoasiainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Itävallan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan, Slovakian tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan Euroopan unioniin liittymisestä johtuvia muutoksia ja tarvittavia korvaavia mukautuksia koskevien, Amerikan Yhdysvaltojen, Argentiinan, Australian, Brasilian, Ecuadorin, Filippiinien, Hongkongin (Kiina), Intian, Japanin, Kanadan, Kiinan, Kolumbian, Korean tasavallan, Kuuban, Sveitsin, Taiwanin, Penghun, Kinmenin ja Matsun erillisen tullialueen (Kiinan Taipei) ja Uuden-Seelannin kanssa GATS-sopimuksen XXI artiklan perusteella tehtyjen sopimusten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Itävallan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan, Slovakian tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan Euroopan unioniin liittymisestä johtuvia muutoksia ja tarvittavia korvaavia mukautuksia koskevien, Amerikan Yhdysvaltojen, Argentiinan, Australian, Brasilian, Ecuadorin, Filippiinien, Hongkongin (Kiina), Intian, Japanin, Kanadan, Kiinan, Kolumbian, Korean tasavallan, Kuuban, Sveitsin, Taiwanin, Penghun, Kinmenin ja Matsun erillisen tullialueen (Kiinan Taipei) ja Uuden-Seelannin kanssa GATS-sopimuksen XXI artiklan perusteella tehtyjen sopimusten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta (HE 74/2019 vp): Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- yksikönpäällikkö Pasi-Heikki Vaaranmaa, ulkoministeriö

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Itävallan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan, Slovakian tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan Euroopan unioniin (EU) liittymisestä johtuvia muutoksia ja tarvittavia korvaavia mukautuksia koskevien, Amerikan Yhdysvaltojen, Argentiinan, Australian, Brasilian,

Valiokunnan mietintö UaVM 6/2019 vp

Ecuadorin, Filippiinien, Hongkongin (Kiina), Intian, Japanin, Kanadan, Kiinan, Kolumbian, Korean tasavallan, Kuuban, Sveitsin, Taiwanin, Penghun, Kinmenin ja Matsun erillisen tullialueen (Kiinan Taipei) ja Uuden-Seelannin kanssa GATS-sopimuksen XXI artiklan perusteella tehtyjen sopimusten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain (328/2009) kumoamisesta. Kumottavaksi ehdotettavan lain 2 §:n mukaan lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Voimaansaattamisasetusta ei ole annettu, joten laki ei ole voimassa.

Lain käsittelyn aikaan EU:n ja sen jäsenvaltioiden välisen toimivalta-ajan perusteella osa sopimusten kattamista aloista kuului jaettuun toimivaltaan, ja näiden osalta voimaansaattaminen edellytti kansallisia hyväksymistoimia. Sopimusten ratifiointia koskeva prosessi jäi kuitenkin EU:ssa kesken.

Euroopan unionin tuomioistuimen 16 päivänä toukokuuta 2017 antama lausunto 2/15 (EU:C:2017:376) EU:n ja Singaporen tasavallan välisestä kauppasopimuksesta on muuttanut kauppasopimusten tekemistä ja toimivaltajakoa koskevaa tulkintaa. Lausunnon seurauksena komissio ehdotti, että edellä mainitut niin sanotut EU25-konsolidointisopimukset WTO-jäsenten kanssa tehtäisiin unionisopimuksina ja saataisiin täten voimaan.

Euroopan unionin yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvia sopimuksia ei saateta erikseen kansallisesti voimaan, minkä vuoksi voimaansaattamislaki kumottaisiin.

Laki voimaansaattamisesta annetun lain kumoamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2020.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esitys käsittelee Maailman kauppajärjestön palvelukaupan yleissopimukseen (GATS) liittyviä EU:n palvelukauppatoumuksia, niin sanottuja EU25-konsolidointisopimuksia, ja niihin liittyvän kansallisen lainsäädännön ajantasaistamista kumoamalla tarpeettomaksi käynyt sopimusten kansallinen voimaansaattamislaki.

Hallituksen esityksen mukaan Euroopan unionin tuomioistuimen toukokuussa 2017 antama lausunto 2/15 EU:n ja Singaporen tasavallan välisestä kauppasopimuksesta on muuttanut kauppasopimusten tekemistä ja toimivaltajakoa koskevaa tulkintaa. Lausunnon seurauksena komissio katsoi EU25-konsolidointisopimusten kuuluvan Euroopan unionin yksinomaiseen toimivaltaan ja ehdotti, että sopimukset WTO-jäsenten kanssa tehtäisiin unionisopimuksina. Eduskunnalle toimitettiin asiasta E-kirje (E 101/2018 vp) 7.12.2018.

Saadun selvityksen mukaan neuvosto teki 5.3.2019 päätöksen EU25-konsolidointisopimusten tekemisestä unionisopimuksina saatuaan asiassa Euroopan parlamentin hyväksynnän. Tämän jälkeen EU antoi palvelukauppatoumusten muutosten voimaantuloa koskevan tiedonannon WTO:ssa. Tiedonannon mukaan uusi kaksikymmentäviisi EU:n jäsenvaltiota kattava palvelukauppa koskeva lista sitoumuksista tuli voimaan WTO:ssa 15.3.2019.

Valiokunnan mietintö UaVM 6/2019 vp

Esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella ulkoasiainvaliokunta pitää hallituksen esitystä tarkoituksenmukaisena ja tarpeellisena ja puoltaa siihen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Ulkoasiainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 74/2019 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 27.11.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Mika Niikko ps
varapuheenjohtaja Erkki Tuomioja sd
jäsen Paavo Arhinmäki vas
jäsen Saara Hyrkkö vihr
jäsen Kimmo Kiljunen sd
jäsen Johannes Koskinen sd
jäsen Jouni Ovaska kesk
jäsen Tom Packalén ps
jäsen Jaana Pelkonen kok
jäsen Mikko Savola kesk
jäsen Juha Sipilä kesk
jäsen Ville Tavio ps
jäsen Anne-Mari Virolainen kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tiina Larvala